

Л.І. КРИЦЬКА, М.М. ФЕДОРОНЧУК, О.М. ЦАРЕНКО, М.В. ШЕВЕРА

Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України
Вул. Терещенківська, 2, Київ, МСП-1, 01001

ТИПІФІКАЦІЯ ВИДІВ СУДИННИХ РОСЛИН, ОПИСАНИХ З УКРАЇНИ: РОДИНИ LILIACEAE JUSS., ALLIACEAE J. AGARDH (I)

таксономія, тип виду, базонім, голотип, лектотип, ізотип, неотип, Liliaceae, Alliaceae, Україна

У статті наведено список видів родин Liliaceae і Alliaceae, описаних з території України. На основі критичного перегляду літературних даних та гербарних матеріалів проведена їх типіфікація. Список включає 66 видів, у т.ч. Liliaceae — 50 видів, Alliaceae — 16 видів (деякі з них зараз розглядаються як синоніми).

Значна кількість нових для науки видів досліджених родин флори України описана наприкінці XVIII — на початку XIX століть у працях Ф. Біберштейна, В. Бессера, С. Палласа, Х. Стевена, Й. Шульцеса та інших натуралістів. Починаючи з середини XX ст. ще ряд видів описали М. Клоков, І. Зоз, С. Юзепчук, Є. Борділовський, Т. Омельчук, А. Краснова та інші ботаніки. Останнім часом особливу увагу видам однодольних, зокрема їх систематиці та стану популяцій сфемероїдів Карпат, приділяють ботаніки Ужгородського університету.

Для кожного виду вказуються базонім, основна синоніміка, а також номенклатурний тип (цигування протологу або голотипу, лектотипу чи неотипу) та місце його зберігання. В окремих випадках замість конкретного номенклатурного типу наводяться автентичні зразки. Тип подається згідно з оригінальним описом зі збереженням старих назв адміністративних пунктів.

LILIACEAE Juss.

Asphodelus L.

1. *A. tauricus* M. Bieb., 1808, Fl. Taur.-Cauc., 1: 279; id., 1819, op. cit. 3: 268. — *Asphodeline taurica* (M. Bieb.) Kunth, 1843, Enum. Pl., 4: 561; Иконников, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 211.

© Л.І. Крицька, М.М. Федорончук, О.М. Царенко, М.В. Шевера, 2000

Тип: «in Tauria saxosis calcareis communis» (LE).

Colchicum L.

1. *C. fominii* Bordz., 1936, Feddes Repert., 40: 373; Цвелев, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 220.

Тип: «Одеська обл., Великомихайлівський район, посадка біля с. Гребенники, 19.09.1999. С.Є. Дятлов» (KW, неотип).

Примітка. У протолозі виду вказано: «... in declivii stepposis in districtu Tiraspolensi reipublicae Moldaviae haud procul a rago Grebenniki». За адміністративним поділом с. Гребенники зараз відноситься до України. У «Флорі УРСР» (1950, т. 3, с. 77) Є. Борділовський наводить єдиний гербарний зразок: «Одеська обл., Великомихайлівський р-н, близько Гребенників, на степовому схилі в долині р. Кучургана в окол. Кардамичевого (Бурчак-Абрамович)». Цей же екземпляр М. Цвелєв цитує у «Флоре европейской части СССР» (ц. м.). У Гербарії KW автентичний зразок відсутній (можливо, втрачений).

2. *C. umbrosum* Steven, 1829, Nouv. Soc. Nat. Moscou, 1: 264; Борділовський, 1950, Фл. УРСР, 3: 76; Цвелєв, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 220.

Тип: «In Tauriae litore meridionali praesertim circa Jaltam et in horto Nikitensi frequens in umbrosis» (H).

Eremurus M. Bieb.

1. *E. jungei* Juz., 1951, Ботан. мат-лы (Ленинград), 14: 7; Иконников, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 214.

Тип: «Крым, на щебне под скалами у вершини гори Карадаг, 13.05.1907, цв., отцв., А. Юнге» (LE, голотип).

2. *E. tauricus* Steven, 1832, Bull. Soc. Nat. Moscou, 15: 253; Иконников, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 214.

Тип: «... Tauriae littoralis Nikitae ...» (H).

3. *E. thiodanthus* Juz. 1951, Ботан. мат-лы (Ленинград), 14: 5; Иконников, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 212.

Тип: «Южный склон горы Черной, Муфлонный хребет (отрог г. Черной), сухие южные склоны, 22.06.1949, цв., вср. пл., Раст. Крыма, № 1715, С. Юзепчук» (LE, голотип).

Erythronium L.

1. *E. dens-canis* L. subsp. *albiflorum* Kricsfalusy, 1995, Ботан. журн., 80, 9: 48. — *E. dens-canis* L. subsp. *niveus* (Maly) Buia & Paun, 1960, Contr. Bot. Univ. Cluj: 144 (sine indic. exact. basionum). — *E. dens-canis* L. subsp. *albida* Fodor, 1974, Фл. Закарп.: 157 (nom. nud.).

Тип: «Украина, Закарпатская обл., Тячевский р-н, хр. Свидовец, на западном склоне горы Апецка, 1350 м н.у.м., на субальпийских лугах, 09.05.1982, В. Кричфалуший, № 672» (UU, голотип).

Gagea Salisb.

1. *G. artemczukii* A. Krasnova, 1972, Укр. ботан. журн., 29, 2: 204; Краснова, 1987, Опред. высш. раст. Укр.: 395.

Тип: «Запорізька обл., степові ділянки вздовж дороги Токмак—Мелітополь (окол. с. Долинівки), 25.04.1969, А. Краснова» (KW, голотип).

2. *G. callieri* Pascher, 1906, Feddes Repert., 2: 166; Давлианидзе, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 230.

Тип: «Tauria, Sudak» (місцезнаходження типу невідоме).

3. *G. huynanica* Sobko, 1971, Укр. ботан. журн., 29, 4: 438; Давлианидзе, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 230.

Тип: «Околиці м. Миколаїв (с. Старі Водопої), на степовому схилі, 03.04.1968, V. Sobko» (KW, голотип).

4. *G. littoralis* Artemczuk, 1940, Журн. Ін-ту. ботан. АН УРСР, 23 (31): 63; Давлианидзе, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 230, pro syn. *G. dubia* Terracino.

Тип: «Дніпропетровська обл., Бердянський р-н, Бердянська коса, ракушнякові схили, 23.04.1937, Артемчук» (KW, голотип).

5. *G. maeotica* Artemczuk, 1940, Журн. Ін-ту ботан. АН УРСР, 23 (31): 61; Давлианидзе, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 226.

Тип: «Дніпропетровська обл., окол. м. Бердянська. Далекі Макорти. Глинясті схили до господарства РВК. 08.05.1938, Leg. Артемчук» (KW, лектотип).

Примітка. На одному з гербарних аркушів, екземпляри яких, без сумніву, належать до автентичних, є *Notae criticae*: «*Topotypus Gagea maeotica* Artemczuk 28.12.1992. Teste I. Levichev».

6. *G. novoascanica* Klokov, 1974, Нов. системат. высш. и низш. раст.: 98; Mosyakin, Fedoronchuk, 1999, Vascular Plants of Ukraine ...: 37.

Тип: «Херсонська обл., Голопристанський р-н, Чорноморський заповідник. Урочище Ягорлицький кут, 25.04.1970, В. Протопопова, О. Мринський» (KW, голотип, ізотип).

7. *G. paczoskii* (Zapał.) Grossh., 1935, Фл. СССР, 4: 91; Давлианидзе, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 231. — *G. pratensis* (Pers.) Dumort. var. *paczoskii* Zapał. 1906, Consp. Fl. Galic. Crit. 1: 170.

Тип: «Nieliczne okazy z Zaleszczyckiego: Lesieczniki, Bedrykowce (Śleńdziński) i z Bessarabii, tu najwięcej typowo: Bendery, Delakeu (Paczoski)» (KRAM).

8. *G. pineticola* Klokov 1936, Уч. зап. Харк. ун-ту, 4: 63; Давлианидзе, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 228.

Тип: «Харківська обл., Зміївський р-н, с. Тросне. Сосновий бір по р. Мжа, 18.04.1949, М. Клоков» (KW, неотип).

Примітка. Цитований М. Клоковим у протокозі тип виду («Харків, ст. Мерефа Півд. зал. У малому борі по краю галявини коло озера, 05.05.1935, СВУ») і досліджені ним зразки, що зберігалися у Гербарії СВУ, відсутні; немає їх і в Гербарії KW. За неотип обрано зразок з персональної колекції М. Клокова.

9. *G. podolica* Schult. & Schult. fil., 1829, in Roemer & Schultes, Syst. Veg. 7, 1: 545; Давлианидзе, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 228.

Тип: «In Podolia» (M?).

10. *G. polyphylla* Steven, 1857, Verzeichn.: 335; Мищенко, 1930, в Е. Вульф, Фл. Крыма, 1, 3: 17, pro syn. *G. amblyopetala* Boiss. et Heldr.

Тип: «In Tauria Meridionali ...» (H).

11. *G. praeciosa* Klokov, 1956, Фл. УРСР, 3: 405, 188; Давлианидзе, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 228.

Тип: «УССР. Окр. г. Глухова, с. Годунівка, уроч. Килинів Куш. Схили прав. бер. р. Ясмень, рендзини. 22.04.1944, Д. Сакало» (KW, голотип).

12. *G. reflexa* Czern., 1826, in Reichenbach, Icon. Fl. Germ. tabl. 477, fig. 1043; Борділовський, 1950, Фл. УРСР, 3: 184, pro syn. *G. erubescens* (Besser) Schult. & Schult. fil.

Тип: «Hort. b. Charc. 22.04.1863» (KW, неотип).

Примітка. У Гербарії KW немає екземпляру, який би відповідав лектотипу, оскільки названі тут зразки зібрані пізніше, ніж було описано вид. На двох гербарних аркушах є «*Notae criticae*» І. Левічева (29.12.1992) із зазначенням: на одній з них «Турус» (рослини зібрані в 1827 р.), а на іншій — «*Lectotypus*» (рослини зібрані в 1863 р.), що свідчить про те, що ці екземпляри він визнав за автентичні помилково.

13. *G. scythica* Artemczuk 1940, Журн. Ін-ту ботан. АН УРСР, 23 (31): 62. Давлианидзе, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 226, pro syn. *G. podolica* Schult. & Schult. fil.

Тип: «Запорізька обл., околиці м. Осипенко, Дальні Макорти. Серед кушів, 22.04.1938, Р.О. Березівська» (місцезнаходження невідоме).

Примітка. Тип цитується за протологом, зараз його місцезнаходження невідоме і гербарні зразки цього виду в Гербаріях СВУ і KW відсутні.

14. *G. taurica* Steven, 1857, Bull. Soc. Nat. Moscou, 30, 3: 83; Давлианидзе, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 225.

Тип: «in glareosis vallis Sudak, in Tauria» (H).

15. *G. tesquicola* A. Krasnova, 1972, Укр. ботан. журн., 29, 2: 200; Давлианидзе,

1979, Фл. европ. части СССР, 4: 228, pro syn. *G. pusilla* (F.W. Schmidt) Schult. & Schult. fil. subsp. *tesquicola* (A. Krasnova) Davlianidze.

Тип: «Запорізька обл., Якимівський р-н, Алтайр. Степовий схил до лиману Молочого, 19.04.1969, А. Краснова» (KW, голотип).

16. *G. transversalis* Steven, 1857, Bull. Soc. Nat. Moscou, 30, 3: 81; Давлианидзе, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 231.

Тип: «in collibus sterilibus prope Sympheropolin» (H, лектотип; LE, изотип).

17. *G. ucrainica* Klokov, 1926, Укр. ботан. журн., 3: 16; Давлианидзе, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 225.

Тип: «местн. Купянский у., окр. города Купянска, пески в бору, 08.04.1915, М. Клоков» (KW, лектотип).

Hyacinthus L.

1. *H. leucophaeus* Steven ex Kunth, 1843, Enum. Pl., 4: 312, nom. nud. — *Muscari leucophaea* C. Koch, 1849, Linnaea, 22: 254. — *Hyacinthella leucophaea* (C. Koch) Schur, 1856, Österr. Bot. Zeitschr., 6: 228; Баранова, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 253.

Тип: «Rossia austro-occidentalis, Serbia, in locis lapidosis calcareis apricis» (H).

2. *H. lipskyi* Miscz., 1927, Тр. Кубан. с.-х. ин-та, 5: 153. — *Bellevalia lipskyi* (Miscz.) E. Wulf, 1930, Фл. Крыма, 1, 3: 56; Мордак, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 252.

Тип: «In cultis Tauriae meridionalis ... На полях ю. берега Крыма, у Балаклавки, в Балаклавской долине. У Алупки» (LE).

3. *H. pallasianus* Steven, 1857, Bull. Soc. Nat. Moscou, 30, 3: 85. — *Hyacinthella pallasiana* Steven Losinsk., 1935, Фл. СССР, 4: 408; Баранова, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 253.

Тип: «... e campis elatis ad rivum Kaltschik in Maotidem influentem» (H).

4. *H. sarmaticum* Pall. ex Georgi, 1800, Geogr. Phys. Naturhist. Besch. Russ. Reichs, 3, 4: 911. — *Bellevalia sarmatica* (Pall. ex Georgi) Woronow, 1927, Изв. Гл. ботан. сада СССР, 26, 6: 611; Мордак, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 252.

Тип: «степи и холмы Крымского полуострова» (цит. за «Флора европейской части СССР», ц.м.) (місцезнаходження невідоме).

Muscari Mill.

1. *M. alpinum* Schafer, 1910, In Raciborski, [...]: 750; Кричфалушій, 1999, Наук. вісн. Ужгород. ун-ту, сер. Біол., 6: 26, pro syn. *M. botryoides* (L.) Mill. subsp. *transsilvanicum* Soó. — *M. transsilvanicum* Schur var. *alpinum* Schur, nom. nud.; Кричфалушій, 1999, Наук. вісн. Ужгород. ун-ту, сер. Біол., 6: 26, pro syn. *M. botryoides* (L.) Mill. subsp. *transsilvanicum* Soó.

Тип: «Karpaty bukowinskie. Trawiaste stoki Rareu, po stronie bukowinskiej i gumunskiej bardzo obficie. 15.05.1910, Zb. Wycieczka I.V.V.» (LWS, изотип).

2. *M. carpaticum* Racib., 1919, Fl. Polska, 1: 137; Мякушко, 1987, Определ. высш. раст. Укр.: 398, pro syn. *M. botryoides* (L.) Mill.; Кричфалушій, 1999, Наук. вісн. Ужгород. ун-ту, сер. Біол., 6: 23, pro syn. *M. botryoides* (L.) Mill. subsp. *transsilvanicum* (Schur) Soó.

Тип: «Травники і стoki trawiaste na hali Rareu na Bukowinie» (KRAM).

3. *M. dolioliforme* Sobko, Укр. ботан. журн., 1971, 28, 4: 439; Мякушко, 1987, Определ. высш. раст. Укр.: 398, pro syn. *M. neglectum* Guss.

Тип: «Миколаївська обл., Первомайський р-н, с. Мигія. На гранітних відслоненнях, 12.05.1968, V. Sobko» (KW, голотип).

4. *M. rociticum* Zapał., 1906, Consp. Fl. Galic. Crit. 1: 164; Мякушко, 1987, Определ. высш. раст. Укр.: 398, pro syn. *M. botryoides* (L.) Mill.; Кричфалушій, 1999, Наук. вісн. Ужгород. ун-ту, сер. Біол., 6: 23, pro syn. *M. botryoides* (L.) Mill. subsp. *transsilvanicum* (Schur) Soó.

Тип: «In Horodnica, districtu Horodenka Galiciae australi orientalis, A. Slendzinski, 15.05.1880 ...» (KRAM).

Ornithogalum L.

1. *O. erubescens* Besser, 1822, Enum. Pl. Volhyn.: 45. — *Gagea erubescens* (Besser)

Schult. & Schult. fil., 1829, in Roem. & Schult. Syst. Veg., 7, 1: 545; Давлианидзе, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 226.

Тип: «E Podolia» (KW, лектотип, ізолектотип).

2. *O. fimbriatum* Willd. 1801, Ges. Nat. Freunde Berlin. N. Schr., 3: 420; Агапова, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 249.

Тип: «in Taurien auf dem Berge Tschaturg Dayk» (B).

3. *O. melancholicum* Klokov ex A. Krasnova, 1970, Укр. ботан. журн., 27, 5: 650-651; Агапова, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 246.

Тип: «Запорожская обл., окр. Бердянска, Дальние Макорты. Степные склоны, 22.05.1969, А. Краснова» (KW, голотип).

4. *O. szovitsii* Lang, 1827, Flora (Regensb.), 10, Beibl.: 64. — *Gagea szovitsii* (Lang) Besser, 1829, in Roem. & Schult., Syst. Veg. 7, 1: 550; Давлианидзе, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 230.

Тип: «... in graminosis apricis circa Odessam» (B ?).

5. *O. villosum* M. Bieb., 1808, Fl. Taur.-Cauc., 1: 274. — *Gagea villosa* (M. Bieb.) Duby, 1828, in DC., Bot. Gall., ed. 2, 1: 467; Давлианидзе, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 230.

Тип: «... in Tauria agris et campis ...» (LE).

Polygonatum Mill.

1. *P. buschianum* Tzvelev, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 260.

Тип: «Tauria, Karabi-Jaila, in fageto, 19.05.1905, N. Busch» (LE, голотип).

Scilla L.

1. *S. scythica* Kleopow, 1939, Журн. Ин-ту ботан., 21-22 (29-30): 245; Бордзіловський, 1950, Фл. УРСР, 3: 206, pro syn. *S. autumnalis* L.; Мордак, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 242, pro syn. *S. autumnalis*.

Тип: «Захарівка, Новотроїцького р-ну, Запорізької області (Білик)».

Примітка. Тип цитується за протологом, в Гербарії KW типовий зразок відсутній і його місцезнаходження невідоме; відсутні також зразки з «locus classicus».

2. *S. bifolia* L. subsp. *taurica* Regel, 1856, Melang. Biol. Acad. St. Petersburg., 11, 4: 398; Черепанов, 1995, Сосуд. раст. Росс. и сопред. госуд.: 529, pro syn. *S. bifolia* L.

Тип: «Es ist dieses die Abart, von der hiesige Garten lebende Exemplare aus der Krim erhalten hat. Ausserdem finden sich auch solche in dem Herbarium Fischers's Exemplare von Pallas, jedoch ohne Angabe des Fundortes» (LE).

Tulipa L.

1. *T. biebersteiniana* Schult. & Schult. fil., 1829, in Roemer & Schultes, Syst. Veg. 7, 1: 382; Мордак, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 235.

Тип: «hortis et vineis ad fluvium Terek inter Mosdok et Kisljar, in Podolia australi, Sarepta inque Sibiria» (M ?).

2. *T. callieri* Halacsy & Levier, 1897, Jahreskat. Wien. Tauschanst.: 69; Мордак, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 235, pro syn. *T. biflora* L.

Тип: «Sudak ...» (місцезнаходження типу не з'ясоване).

Примітка. Вид описаний за екземплярами, зібраними А. Кальє (A. Callier) в Судак у квітні 1896 р.

3. *T. granitica* (Klokov & Zoz) Klokov, 1950, Визн. росл. УРСР: 755; Мордак, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 235, pro syn. *T. biebersteiniana* Schult. & Schult. fil.; Мякушко, 1987, Определ. высш. раст. Укр.: 396. — *T. ophiophylla* Klokov & Zoz subsp. *granitica* Klokov & Zoz, 1936, Тр. Ин-ту ботан. Харк. ун-ту., 1935, 1: 73, 69.

Тип: «Маріупільщина (ст. Розовка), Кам'яні Могили (Бесташ гора). Граніт. 30.04.1927, збір. Д. Кукуш» (CWU, голотип).

Примітка. В Гербарії CWU є чотири автентичні екземпляри *T. granitica* (= *T. ophiophylla* subsp. *granitica*) одні з них, голотип (у протолозі подається «subsp. тур.»), тестований М. Клоковим як «автентик» і визначений ним *T. ophiophylla* Klokov & Zoz subsp. *granitica* Klokov & Zoz f. *major* Klokov & Zoz («forma major» у подальшому він не згадує).

4. *T. hypanica* Klokov & Zoz, 1936, Тр. Ін-ту ботан. Харк. ун-ту, 1935, 1: 72, 66; Мордак, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 235, про сун. *T. biebersteiniana* Schult. & Schult. fil.; Мякушко, 1987, Опред. высш. раст. Укр.: 396.

Тип: «Окр. г. Николаєва. По схилам і краям степу. У схилів прав. бер. Інгула. Між Терновки і Пороховими погребами (быв. Адміралтейство), звичайно. 22.04.1928, Опперманн» (*CWU*, голотип).

Примітка. В Гербарії *CWU* є три автентичні зразки цього виду, тестовані М. Клоковим. Окрім цитованого вище, два інші визначені ним як *T. hypanica* Klokov & Zoz f. *major* Klokov & Zoz. Один з них зібраний в окол. м. Миколаєва — «Попова х Широка балка. По схилам і целинній степу, у схила балочки в степу (известь), 24.04.1928, Опперманн» і віднесений до наміченої ним форми — *f. ramosa*; інший — з «окр. Солониха х детская колонія в нижній часті схилу прав. берега Буга, в вишневому саду под деревами, на чорноземі, 02.05.1929, П. Опперманн».

5. *Tulipa koktebelica* Junge, 1916, Тр. Ботан. муз. АН, 16: 112.

Тип: «in colli sicco lapidoso-argilloso ad littus Ponti Euxini in Koktebel prope Theodosiam tauricam» (*LE*).

6. *T. monticola* E. Wulff, 1930, в Е. Вульф, Фл. Крыма, 1, 3: 41; Шалыт, 1972, Опред. высш. раст. Крыма: 89, про сун. *T. schrenkii* Regel.

Тип: «Ставри-Кая (Ваньков). Учан-Су (Нейнкирхен). Штенгевская тропа (Станков). Над Ауткой (Гольде)» (*YALT* ?).

7. *T. ophiophylla* Klokov & Zoz, 1936, Тр. Ін-ту ботан. Харк. ун-ту, 1935, 1: 72, 68; Мордак, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 235, про сун. *T. biebersteiniana* Schult. & Schult. fil.; Мякушко, 1987, Опред. высш. раст. Укр.: 396.

Тип: «*T. biebersteiniana* R. & Sch. Лисичанский р., м. об. камянистые склоны Грушки и Орловой балки, Третья Рота, 21.04.1925. Зоз» (*CWU*, лектотип).

8. *T. ophiophylla* Klokov & Zoz subsp. *bestashica* Klokov & Zoz, 1936, Тр. Ін-ту ботан. Харк. ун-ту, 1935, 1: 73, 69, sine auct. comb.

Тип: «Маріупільщина. «Кам'яні Могили» на гранітах 30.04.1925, М. Клоков» (*CWU*, лектотип).

Примітка. М. Клоков не вказує типу для цього таксону, а в протоколі подає лише два досліджені зразки — цитований вище та екземпляр з етикеткою «Кар'єр могили біля с. Салтичії» (зібраний Д. Кукушем 30.04.1925). Обидва автентичні екземпляри зберігаються в Гербарії *CWU*.

9. *T. ophiophylla* Klokov & Zoz subsp. *donetzica* Klokov & Zoz, 1936, Тр. Ін-ту ботан. Харк. ун-ту, 1935, 1: 73, 69, sine auct. comb.; Черепанов, 1995, Сосуд. раст. Росс. и сопред. госуд.: 589, про сун. *T. biebersteiniana* Schult. & Schult. fil.

Тип: «*T. biebersteiniana* R. & Sch. Лисичанский р., м. об. камянистые склоны Грушки и Орловой балки, Третья Рота, 21.04.1925. Зоз» (*CWU*, голотип).

Примітка. М. Клоков та І. Зоз для *T. ophiophylla*, який слід розуміти як типовий підвид, і *T. ophiophylla* subsp. *donetzica* вказують один номенклатурний тип.

10. *T. oxypetala* Steven, 1857, Verzeichn. Taur.: 33; id., 1857, Bull. Soc. Nat. Moscou, 30, 2: 81; Введенський, 1935, Фл. СССР, 4: 343, про сун. *T. schrenkii* Regel.

Тип: «... in campestribus rarior ...» (*H*).

Примітка. Вид описаний зі Степового Криму, але без вказівки конкретного місцезростання.

11. *T. quercetorum* Klokov & Zoz, 1936, Тр. Ін-ту ботан. Харк. ун-ту, 1935, 1: 72, 63; Мордак, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 235, про сун. *T. biebersteiniana* Schult. & Schult. fil.; Мякушко, Опред. высш. раст. Укр.: 396.

Тип: «Новомосковське (Дніпроп. ок.). Бір над Самарою, гай, ..., 19.04.1930, М. Клоков» (*CWU*, голотип).

12. *T. scythica* Klokov & Zoz, 1936, Тр. Ін-ту ботан. Харк. ун-ту, 1935, 1: 73, 69; Мордак, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 235, про сун. *T. biebersteiniana* Schult. & Schult. fil.; Мякушко, 1987, Опред. высш. раст. Укр.: 396.

Тип: «Асканія-Нова, 26.04.1926, М. Шалыт» (*CWU*, голотип).

ALLIACEAE J. AGARDH

Allium L.

1. *A. albiflorum* Omelczuk, 1962, Укр. ботан. журн., 19, 2: 19; Омельчук-Мякушко, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 268.

Тип: «Крымская обл., Ялтинский р-н, г. Ай-Петри, яйла, у подножия зубцов северной стороны, 18.06.1959, Н. Глаголева» (KW, голотип).

2. *A. auctum* Omelczuk, 1962, Укр. ботан. журн., 19, 2: 22; Омельчук-Мякушко, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 275.

Тип: «Крымская обл., Судакский р-н, Карадаг, гора Святая, лес на вершине горы, 24.05.1941, М. Котов» (KW, голотип).

3. *A. decipiens* Fisch. ex Schult. & Schult. fil., 1830, in Roem. & Schult., Syst. Veg. 7, 2: 1117; Омельчук-Мякушко, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 275.

Тип: «... in campis inter Borysthenem et isthmum Tauriae lectum» (M ?).

4. *A. flavescens* Besser, 1822, Enum. Pl. Volhyn.: 56; Омельчук-Мякушко, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 272.

Тип: «*Allium flavescens* Bess. Podolia» (KW, лектотип).

5. *A. jailae* Vved. 1934, Бюл. Среднеаз. ун-та, 19: 126; Омельчук-Мякушко, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 268.

Тип: «In montibus Tauriae et Caucasi» (LE).

6. *A. marshallianum* Vved., 1935, Фл. СССР, 4: 184; Омельчук-Мякушко, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 273, pro syn. *A. saxatile* M. Bieb.

Тип: «Tauriae ...» (LE).

Примітка. Вид описаний на основі кримських екземплярів, які зберігаються в колекції Ф. Біберштейна (LE) під назвою «*A. saxatile* M. Bieb.».

7. *A. meliophilum* Juz., 1950, Ботан. мат-лы (Ленинград), 12: 3. — *Nectaroscordum meliophilum* (Juz.) Stankov, 1957, в Станков и Талиев, Определ. высш. раст. европ. части СССР, изд. 2: 559; Омельчук-Мякушко, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 276.

Тип: «... Tauriae montanae (declivia septentrionalia jugi Jaila-dagh in monte Tschornaja ejusque brachiis necnon in jugo a trajecto Kebit-bogaz ad montem Tschatyrdagh ducente)» (LE).

8. *A. paczoskianum* Tuzs., 1913, Bot. Kozl., 12: 190; Омельчук-Мякушко, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 270.

Тип: «inter Kachovka et Perekor» (BP ?).

9. *A. perversitum* Klokov, 1950, Фл. УРСР, 3: 406, 110; Омельчук-Мякушко, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 268.

Тип: «Солонці в заплавіні р. Молочної проти села Мординовки Якимівський р-н, Зап. обл., 19.05.1932, Г. Білик» (KW, голотип).

10. *A. podolicum* (Asch. & Graebn.) Blocki ex Racib. 1919, Fl. Polska, 1: 124; Омельчук-Мякушко, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 269. — *A. paniculatum* L. var. *podolicum* Asch. & Graebn. 1905, Syn. Mitteleurop. Fl., 3: 142.

Тип: «Podole poludniowe» (WRSL ?).

11. *A. savranicum* Besser, 1818, Cat. Pl. Hort. Cremen., Suppl. (non vidi); Омельчук-Мякушко, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 273.

Тип: «*Allium savranicum* Nobis in arenosis Sawran» (KW, лектотип).

12. *A. scythicum* Zoz, 1936, Уч. зап. Харк. ун-ту, 4: 65; Омельчук-Мякушко, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 269.

Тип: «Херсонская обл., Аскания-Нова, Успенская степь, под Джамбек, 22.06.1931, М. Дика» (KW, неотип).

Примітка. Прочитований у протолозі тип «р-п «Червоний Чабан», «Солоний Під», на південь від заповідника «Чапли», 02.06.1932, М. Клоков», який зберігався в Гербарії СІУ, загублено.

13. *A. sphaeropodum* Klokov 1950, Фл. УРСР, 3: 405, 137; Омельчук-Мякушко, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 270.

Тип: «*Allium flavum* L. (verum!) Молдавська АССР. Черв. Окнянский р., с. Артирівка, вапнякові відслонення (сармат), по б. Городинці 13.07.1934, Г. Клеоров» (KW, голотип, ізотип).

14. *A. talievii* Klokov, 1950, Фл. УРСР, 3: 406; Черепанов, 1995, Сосуд. раст. Росс. и сопред. госуд.: 15.

Тип: «*Allium* sp. (близк. к *Ampeloprasum* L.). Обл. В. Донского. Дубовая балка, заросший меловой склон» (KW, голотип).

Примітка. В Гербарії KW зберігаються два автентичні екземпляри, зібрані В. Талієвим у 1897 р. На одному з них вказані місце збору, рік та прізвище колектора, на іншому, вибраному М. Клоковим за голотип, рік збору та населений пункт («ок. д. Машлыковка») відсутні. За протологом місце збору типу значиться: «Сталінська обл., Амвросіївський р-н, р. Кринка, окол. с. Машликівка, зарослий крейдяний схил, Дубова балка».

15. *A. ucrainicum* (Клеоров ex Охнер) Bordz., 1950, Фл. УРСР, 3: 143; Черепанов, 1995, Сосуд. раст. Росс. и сопред. госуд.: 15, pro syn. *A. ursinum* L. — *A. ursinum* L. subsp. *ucrainicum* Kleorow ex Oхner, 1935, Сп. росл. герб. фл. УРСР, № 37.

Тип: «Київська обл., Смілянський район, с. Сунки, в грабовій діброві, 17.05.1924, Ю. Клеоров» (KW, голотип).

16. *A. volhynicum* Besser, 1814, Cat. Pl. Hort. Cremen., Suppl. 3: 2; Besser, 1822, Enum. Pl. Volhyn.: 14; Омельчук-Мякушко, 1979, Фл. европ. части СССР, 4: 273, pro syn. *A. strictum* Schrad.

Тип: «*Allium volhynicum* Nobis in saxosis Cremenec» (KW, лектотип).

Автори широко вдячні канд. біол. наук. Т. Васильевій (Одеський державний ун-т ім. І.І. Мечникова), канд. біол. наук В. Кричалушію (Ужгородський державний ун-т), канд. біол. наук В. Виноградовій, канд. біол. наук А. Ситіну (Ботанічний ін-т ім. В.Л. Комарова РАН, м. С.-Петербург) за допомогу в отриманні відомостей про протологи деяких видів.

Рекомендує до друку
Б.В. Заверуха

Надійшла 28.02.1999

Л.И. Крицкая, Н.М. Федорочук, О.Н. Царенко, М.В. Шевера

ТИПИФИКАЦИЯ ВИДОВ СОСУДИСТЫХ РАСТЕНИЙ, ОПИСАННЫХ С УКРАИНЫ: СЕМЕЙСТВА LILIACEAE JUSS., ALLIACEAE J. AGARDH (I)

Институт ботаники им. Н.Г. Холодного НАН Украины, г. Киев

Приведен список видов семейств Liliaceae Juss., Alliaceae J. Agardh, описанных с территории Украины. Для каждого вида указаны основная синонимика, номенклатурный тип (по протологу или голотип, лектотип, изотип, неотип) и место его хранения.

L.I. Krytzka, M.M. Fedorochuk, O.M. Tsarenko, M.V. Shevera

TYPIFICATION OF SPECIES OF VASCULAR PLANTS DESCRIBED FROM UKRAINE: FAMILIES LILIACEAE JUSS., ALLIACEAE J. AGARDH (I)

M.G. Kholodny Institute of Botany, National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv

The list of species of vascular plants of the families Liliaceae Juss., Alliaceae J. Agardh, described from Ukraine. The following data are provided: basonym; original nomenclatural citation; according protology or holotype, lectotype, isotype, neotype; herbarium (-a) at which the specimen(s) is/are deposited.